Глава 3

РЭАРГАНІЗАЦЫЯ І ДЗЕЙНАСЦЬ ПА СЯЛЯНСКІХ СПРАВАХ УСТАНОЎ ПАВОДЛЕ ЗАКОНАЎ АД *27 ЧЭРВЕНЯ 1874 г.* І *9 ЧЭРВЕНЯ 1886 г.*

3.1. Рэфармаванне губернскіх па сялянскіх справах прысутнасцей у Віцебскай, Мінскай і Магілёўскай губернях

27 чэрвеня 1874 г. Аляксандр II зацвердзіў «Положение об изменениях в устройстве местных учреждений по крестьянским делам»[1], якім ліквідаваўся інстытут міравых пасрэднікаў і ствараліся павятовыя па сялянскіх справах прысутнасці. Рэфармаванне было выклікана, у першую чаргу, імкненнем скараціць фінансавыя выдаткі на названыя ўстановы, а таксама тым, што ў мясцовых установах па сялянскіх справах паменшылася колькасць спраў. Таму замест міравых пасрэднікаў ствараўся калегіяльны орган – павятовыя па сялянскіх справах прысутнасці. Кіраўніцтва і кантроль іх дзейнасці ажыццяўлялі губернскія па сялянскіх справах прысутнасці. Назва і функцыянальныя абавязкі засталіся ў цэлым тымі ж, але былі пэўныя змены.

У адпаведнасці з законам 1874 г., губернская па сялянскіх справах прысутнасць па-ранейшаму ўзначальвалася губернатарам (старшыня). У яе склад уваходзілі віцэ-губернатар, губернскі прадвадзіцель дваранства, кіраўнік казённай палаты, кіраўнік дзяржаўнымі маёмасцямі, старшыня губернскай земскай управы, пракурор акруговага суда ці губернскі пракурор і адзін неадменны член (арт. 26)[2]. Аднак у Віцебскай, Мінскай і Магілёўскай губернях да 1911 г. земстваў не існавала, таму пасля рэфармавання ў 1878 г. склад губернскіх прысутнасцей тут меў свае асаблівасці. Па-першае, у склад прысутнасці не ўваходзіў прадстаўнік ад земства. Па-другое, у Віцебскай, Мінскай і Магілёўскай губернях губернскія і павятовыя па сялянскіх справах прысутнасці часова былі камплектаваны не адным, а двума неадменнымі членамі на наступныя два гады (арт. 3)[3]. Прычынай было тое, што ў названых губернях сялянскае пытанне было больш складаным.

Палажэннем 1874 г. не вызначалася кола спраў, якія ўваходзілі ў сферу кампетэнцыі губернскай па сялянскіх справах прысутнасці. Галоўная ўвага надавалася новаўтвораным органам – павятовым прысутнасцям. У сваёй дзейнасці губернскія прысутнасці па-ранейшаму кіраваліся «Положением

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт
імя Максіма Танка»

С. А. Талмачова

МЯСЦОВЫЯ ОРГАНЫ ДЗЯРЖАЎНАГА КІРАВАННЯ ПА РЭАЛІЗАЦЫІ АГРАРНАЙ ПАЛІТЫКІ САМАДЗЯРЖАЎЯ НА ТЭРЫТОРЫІ БЕЛАРУСІ (1861–1914 гг.)

Манаграфія

Мінск
БДПУ
2019

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

УДК 94(476)
ББК 63.3(4Беи)
Т12

Манаграфія падрыхтавана ў рамках рэалізацыі Дзяржаўнай праграмы навуковых даследаванняў на 2016–2020 гг. «Эканоміка і гуманітарнае развіццё беларускага грамадства» падпраграмы «Гісторыя і культура» і пры падтрымцы Беларускага рэспубліканскага фонду фундаментальных даследаванняў.

Рэцэнзенты:
Э. Р. Іофэ, доктар гістарычных навук, прафесар, прафесар кафедры сацыяльна-гуманітарных дысцыплін БДПУ;
В. І. Якаўчук, доктар гістарычных навук, прафесар, прафесар кафедры Дзяржаўнага будаўніцтва і кіравання Інстытута дзяржаўнай службы Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь

Талмачова, С. А.
Т12 Мясцовыя органы дзяржаўнага кіравання па рэалізацыі аграрнай палітыкі самадзяржаўя на тэрыторыі Беларусі (1861–1914 гг.) : манаграфія / С. А. Талмачова. – Мінск : БДПУ, 2019. – 344 с.
ISBN 978-985-541-60[illegible]-0.

У манаграфіі асвятляюцца асноўныя праблемы фарміравання і дзейнасці сістэмы мясцовых органаў дзяржаўнага кіравання па ажыццяўленні аграрнай палітыкі самадзяржаўя на тэрыторыі Беларусі ў 1861–1914 гг. Паказаны асаблівасці [illegible] фарміраванні кадравага складу, а таксама практычная дзейнасць [illegible] справах прысутнасцей, міравых пасрэднікаў і іх [illegible] камісій, павятовых па сялянскіх спра[illegible], [illegible] земскіх начальнікаў і іх павятовых [illegible] рэфармавання названых [illegible]

[illegible] і студэн[illegible] а таксама ўсім, [illegible]

УДК 94(476)
ББК 63.3(4Беи)

ISBN [illegible]

© [illegible] С. А., 2019
© [illegible] БДПУ, 2019

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

ЗМЕСТ

УВОДЗІНЫ 4

Глава 1
ГІСТАРЫЯГРАФІЯ ПРАБЛЕМЫ. КРЫНІЦЫ. МЕТАДАЛОГІЯ ДАСЛЕДАВАННЯ 8

1.1. Гістарыяграфія праблемы 8

1.2. Характарыстыка крыніц 37

1.3. Метадалогія даследавання 50

Глава 2
СТВАРЭННЕ І ДЗЕЙНАСЦЬ МЯСЦОВЫХ ОРГАНАЎ КІРАВАННЯ ПА РЭАЛІЗАЦЫІ РЭФОРМЫ 1861 г. 56

2.1. Стварэнне і дзейнасць інстытута міравых пасрэднікаў 56

2.2. Павятовыя з'езды міравых пасрэднікаў 110

2.3. Губернскія па сялянскіх справах прысутнасці 126

2.4. Павятовыя паверачныя камісіі 163

Глава 3
РЭАРГАНІЗАЦЫЯ І ДЗЕЙНАСЦЬ ПА СЯЛЯНСКІХ СПРАВАХ УСТАНОЎ ПАВОДЛЕ ЗАКОНАЎ АД 27 ЧЭРВЕНЯ 1874 г. І 9 ЧЭРВЕНЯ 1886 г. 187

3.1. Рэфармаванне губернскіх па сялянскіх справах прысутнасцей у Віцебскай, Мінскай і Магілёўскай губернях 187

3.2. Стварэнне і дзейнасць павятовых па сялянскіх справах прысутнасцей у Віцебскай, Мінскай і Магілёўскай губернях 202

3.3. Павятовыя па чыншавых справах прысутнасці 219

Глава 4
УСТАНОВЫ ПА СЯЛЯНСКІХ СПРАВАХ ПАВОДЛЕ ЗАКОНА АД 12 ЛІПЕНЯ 1889 г. 230

4.1. Падрыхтоўка ўвядзення закона 12 ліпеня 1889 г. на тэрыторыі Беларусі 230

4.2. Стварэнне і дзейнасць інстытута земскіх начальнікаў 240

4.3. Павятовыя з'езды земскіх начальнікаў 289

4.4. Губернскія прысутнасці 298

ЗАКЛЮЧЭННЕ 334

РЭПАЗІТОРЫЙ БДПУ